

Manuel Veiga: "Candel és un autor que a hores d'ara l'oficialitat literària encara no l'ha reconegut tal com es mereix".

Joan-Ramon Gordo i Montraveta

Coordinador de l'Ens de l'Associacionisme Cultural

Publicat originalment a la revista Tornaveu el 3 de gener de 2014

<http://www.tornaveu.cat/edicio-94/entrevista/9973/manuel-veiga-candel-es-un-autor-que-a-hores-dara-loficialitat-literaria-encara-no-lha-reco>

Manuel Veiga, actor i autor teatral.

L'Ateneu Barcelonès és el marc on té lloc l'entrevista que li vàrem fer a Manuel Veiga, actor i autor de teatre, com a ell li agrada definir-se. Barceloní de naixement, els seus personatges els podríem qualificar de classe social mitjana o baixa, els immigrants, els gitanos i fins hi tot els rebutjats per la societat, els perdedors. En aquests darrers mesos s'ha tornat a representar al teatre Akademia de Barcelona la seva obra JAR - Carmen Amaya in memoriam, amb motiu del centenari del naixement i el cinquantenari de la mort de Carme Amaya, un particular i emotiu homenatge de Manuel Veiga a l'admirada "bailaora", que dona a conèixer aspectes de la vida dels habitants del Somorrostro, barri on va nèixer i créixer Carmen Amaya.

D'on et ve aquesta faceta d'actor i d'autor de teatre?

Vaig començar a fer teatre a l'escola, també al barri, amb una companyia teatral amb la qual vaig començar a fer les típiques obres que feien els grups de teatre amateurs. Sagarra, Pitarra,... Acabat el batxillerat vaig entrar a l'Institut del Teatre, ja com a actor, fent la carrera d'interpretació. La faceta de dramaturg l'he desenvolupada després, però sempre d'una manera autodidacta.

Com és això?

Mai no he fet cap curset de dramaturgia. No hi crec massa. Sóc, això sí, un lector de teatre i espectador de tot el que es fa i s'escriu al nostre país. Jo escric des de la meva experiència com actor, des de l'escenari.

Explica'ns el procés d'elaboració d'una obra teva.

Primer de tot he de saber de què vull parlar. A partir d'aquí cal que tingui una mica clara la història. Sóc encara una mica del plantejament típic de nus i desenlaç i vaig prenent notes en una llibreta, fins i tot diàlegs, que se m'acudeixen... i tot plegat ho agafo i ho fico dins la història. No sóc d'aquells que es posen a escriure davant d'un full en blanc. Jo he de tenir clara la història que vull explicar per poder començar a escriure. Després la història et pot portar per altres llocs que tu no preveus, però malgrat tot necessito el procés previ.

De quina obra estàs més satisfet?

Molt possiblement sigui la primera i la darrera obra que he escrit. La primera és *JAR - Carmen Amaya in memoriam*, i que aquesta passada tardor hem tornat a representar al teatre Akademia de Barcelona amb motiu dels cent anys del naixement i els cinquanta de la mort de Carmen Amaya. És una obra que precisament parla del barri desaparegut del Somorrostro i de la incidència de la Carmen Amaya dins d'aquest barri, de la cultura del poble gitano i que intenta recuperar el caló per al teatre... Tot plegat supervisat evidentment per gent gitana, ja que un treball d'aquest tipus cal fer-lo amb respecte i coherència per tal que no grinyoli res. Des de la manera de relacionar-se dels personatges a expressions concretes i col·loquials... Durant el seu muntatge vam fer que vinguessin gent de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya, dones principalment, per tal que ens diguessin el que estava bé i el que havíem de canviar. Cal tenir en compte que el caló bàsicament és una llengua oral i no escrita.

Per què la Carmen Amaya?

De petit em va frapar molt la pel·lícula *Los tarantos* de Rovira-Beleta. Una pel·lícula que recordo en blanc i negre (aleshores la televisió era en blanc i negre). També he de dir que més tard havia estiujejat a Palafrugell i a Begur, que és on la Carmen Amaya va morir. A Begur era un personatge mític, però al mateix temps quotidià, ja que s'ha de dir que ella s'hi va integrar completament. Allà se sentia parlar molt de la Carmen i això em va motivar per investigar més.

I la teva darrera obra...

Es tracta d'una obra al voltant de la literatura de Paco Candel que es diu *Els altres candels* i que va guanyar el Premi Lleida de Narrativa. És una història en la qual van apareixent diferents textos de l'obra candeliana convertits en diàlegs dins d'aquesta història que jo he traçat, a partir de la relació d'una mestra d'adults que va començar a donar classes als barris barraquistes i la relació que té amb un d'ells i a la que tindrà posteriorment amb el seu fill, que seria un d'aquells altres candels, i com aquest nen de les barraques arriba al llarg de la seva vida a ser una persona important dins de la cultura catalana. Seria una mica l'*alter ego* del Candel, com de fet feia ell molt sovint.

Properament se celebrarà els cinquantenari de l'edició d'*Els altres catalans*. Quina valoració en fas?

Candel és un autor que a hores d'ara l'oficialitat literària encara no l'ha reconegut tal com es mereix. És més tractat a l'estranger que aquí. Es un personatge que se l'ha de recordar i valorar perquè no passi a l'oblit a les properes generacions. La cohesió social, la lluita en pro dels més necessitats, dels perdedors, dignificant el nom de "xarnego" per exemple, són alguns dels valors que destacaria de la contribució de Paco Candel.

Joan-Ramon Gordo i Montraveta